

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Auctoritates utriusque Testamenti

Nicolaus <de Hanapis>

[Straßburg], um 1475-80

De pace et concordia - De pusillanimitate

[urn:nbn:de:bsz:31-313490](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313490)

31
Hester locutura regi iussit ut iudei
p ea orarent. Et nota ibide de oꝛoe
mardochei et hester pꝛo populo suo
Hester. iij.

Ananias et socij eiꝝ orauerunt deum
in fornace dicentes bñdictus es do
mine patrū nostrorū Danielis. iij.

Susanna videns omne humanū sibi
desse auxilium suspexit in celum et
recurrat ad orationis auxiliū et ex
audita est Daniel. xij.

Oravit ionas de ventre piscis et ex
auditus est Jone. ij.

Judas clamauit in celū et orauit p
dei misericordia quādo cōuertit exer
citū gozgie. 1. Machabeorū. iij.

In duobꝫ autē plijs nō orauit scꝫ cō
tra anthiochū imperatorē tūc n̄ vici
et cōtra bachiḏē. 1. Macha. vj. et. vij.

Jonathas videns qꝫ omēs exceptis
paucis eū reliquerat sc̄idit vestimē
ta sua et orauit et postea victoriam
obtinuit. 1. Machabeorū. xi.

Item. 1. Machabeorū. i. Nos iudei
scripsimus vobis in impetu et in trī
bulacione que superuenit nobis et
orauimus et exauditi sumꝫ ibidem.

Itē nota. ij. iij. et. vij. Machabeorū.

In euangelijs multi et diuersi xpm
exorabant et suas petitiones obtine
bant xpus in montē ascendit solus
orare Mathei. xiiij.

Vbi ostendit qꝫ oraturi turbas et
fugere debent vt turbemur ipse mō
dū orādī docuit Mathei. vi. Luca. xi.

Sic orabitis pater noster ipse obti
nere p debitā orōem p̄misit Luca. xi.
dicens petite et accipietis. Itē iohan
nis. xiiii. Si quid pecceritis patrem
ipse instāte passione orauit et orare
docuit Mathei. xxvi. dicens vigila
te et orate. Ad orandū humiliter et
secrete p̄posuit exemplū de phariseo
et publicano Luca. xvij.

Post ascensionem dñi discipuli cū
matre ihesu in iherusalem orātes spi
ritū sanctū acceperunt Actuum. i.

Apostoli volentes vnū loco iude eli
gere statuerunt duos et orantes dixē
runt tu sc̄is dñe quē elegeris Act. i.

Stephanus in morte p se et mimi
cis suis orauit Actuum. v. ij.

De cornelio dicit Actuum. ix. qꝫ ora
ciones tue et elemosine ascenderunt
in memoriā in conspectu dei.

Quādo petrus seruabat in carcere
herodis oꝛo fiebat sine intermissione
ab ecclesia ad deū p eo Actuum. xij.

Ascendit petrus in superiorē parte
domus vt oraret p familia inferioris
in domo symonis coziarij Actuum. ix.

Orans paulus in templo tractus in
stuporem mentis vidit dñm ihesu di
centem sibi velociter exi de iherusa
lem Actuum. xxij.

Paulus oraciones aliorū p̄tebat
dicens ad Roma. xv. Obsecro vos fra
tres vt iuuetis me in oracionibꝫ ve
stris ad deū vt liberet me ab infidelibus
qui sunt in iudea ipse qꝫ p alijs
orabat Roma. i. Memoria vestri fa
cio semper in oracionibꝫ meis.

Itē iacobi oꝛo fidei saluabꝫ infirmū

Item orate p inuicem vt saluemini
Jacobi. v.

De pace et concordia.

OAlia fecit deus in principio
duplicita scꝫ masculinum et fe
minam hominem autem fe
cit vnū Genesis. i.

Et ex illo omnes et singuli deriuati
sūt vt sicut ab vno principio omēs
descenderunt et p̄cesserunt ita in eis
vinitas et cōcordia remaneret diu
sitate et copia tpaliū illā pacē et con
cordiā pluries deruperūt vt in pa
storibꝫ abrahā et loth Gen. xiiij.

Itē de ysaac et pastoribꝫ Gen. xxvj.

Audiētes gabaonte q̄ iosue fecerat
i iericho et hay uenerūt ad eū et fm
bñplacitū ei⁹ pacem cum eo fecerūt
Josue. ix.

Phynees et legati ceteri missi ad fi
lios ruben audientes excusacōez eozū
placati sunt Josue. xxij.

Quāuis absolon fecisset fratrem suū
occidi tñ ad pacē p̄is reuocat⁹ ē et
cū p̄em persequeret⁹ sobuc tñ pater
pl⁹ pacē q̄ mortē ei⁹ optabat dicēs
ē ne pax puero absolon. ij. Reg. xvij.
Dixit salomon requiem dedit michi
dñs per circuitū et nō ē sathan neqz
occurus malus. ij. Reg. v.

Osit ionathas legatos ad bachis
dē cōponere pacē cū eo et tñ ipse ba
chides dux fuerat in exercitu m̄ q̄ ius
das fr̄ ionathe succubuit. j. Mach. ix.

Rex demetrius ad ionathan misit e
pistolā uerbis maḡicis ut maḡicaz
ret eū dixit em̄ anticipem⁹ facē pa
cē cū eo pulc̄ fiat cū alexandro ad
uisus nos et recordabit⁹ oim̄ malozū
q̄ fecim⁹ in eum. j. Mach. x.

Causa pacis q̄ fuit tēpore onye su
mi sacerdotis pulchre ostenditur. ij.
Machabeorum. iij.

Proditas prelati prudentis et pie
tas et bonitas et humilitas subdi
torum faciunt ad pacem.

Postq̄ debellat⁹ fuit lyfias a iuda
machabeo libentē fecit pacē cū eo in
telligēs inuictos esse hebreos dei oi
potentis auxilio misit ad eos p̄mi
fitqz cōsentire omnibz q̄ iusta sūt et
regē cōpulsurū amicu fieri. ij. Mach. xj.

Tantā pacē et cōcordiam uult dñs
inter homines esse q̄ peccanti uisqz
ad septuagies sepcies debeant relax
are et dimittere Matth. viij.

Pacem annūciauerūt angeli in xpi
natiuitate qz ipi inter deū et hoīem

peccatorem uenit reformar. pacem
Ipe qz discipulos pacē habere do
cuit Marc. ix. dicens Pacem habe
te inter uos.

Item pacem eos nūciare monuit.

Item ipse pacē eis reliquit Jo. xiiij.

Item post resurrectionem pacem eis
optauit Luc. xxiiij. Johānis. xxi.

Paulus in epistolis suis comūter
scribit gracia uob et pax quasi neu
tra sine alia profit.

De paciēcia et mansuetudine.

Ysaac paciēter sustinuit quā
do eum pater ymmolare uo
luit. Genesis. xxij.

Joseph facinus qd commiserunt in
cū fr̄es sui paciēter tulit Gen. xxxvij.

Et postea dementē indulxit Ge. xlv.

Cito orauit moyses p̄ maria q̄ con
tra eam locuta erat Num. xij.

Filij effraym iurgantes contra ge
deonem sedati fuerunt per eius mā
suetate responsonem Judicū. viij.

Saul sustinere noluit qz uiri qui de
traherant sibi occiderent. j. Reg. xi.

Et dauid noluit occidere saul cum
persequentem eum tamen frequen
ter potuisset. j. Regum. xxiiij.

Quādo abscondit oram clamidis sui
et quando inuenit eum dormientem
j. Regum. xxvj.

Fugiens dauid a facie absolon ait
ad sacerdotē si inuenero grām in ocul
dñi reducet me. ij. Regum. xv.

Et semey maledicentē sibi paciēter
respondit. ij. Regum. xvj.

Oiphiboseth paciēter sustinuit sen
tenciā male cōtra se latā. ij. Reg. xix.

Semiores dederunt bonum consiliū
teroboam dicentes si placueris po
pulo et lemeris eos uerbis clemens
tibus seruiet tibi oī tpe. ij. Para. x.

Nomines qui uenerat ad capiendū

heliseu n̄ permisit ip̄e aliqd̄ mali ha
bere s̄ peperit eis et iussit ip̄is men
sam appom̄ et refectos abire permi
sit. iii. Regum. vi.

Exceatus thobias mirā pacienciā
in omnib; ostendit Thobie. ij.

Job perdedo liberos et bona sua et
q̄ si seipm̄ paciētiſſim⁹ fuit Job. i.

Pacientes fuerunt tres pueri in for
nacem ardentem missi qui ibidem de
um benedicebant Daniel. ij.

Sara filia raguelis cōtūmeliā ancil
le paciēter sustinuit ei⁹ nichil res
pondit Thobie. iij.

Cū puniretur helezar inter cetra
ait s̄m animā hec libenter paciar. ij.
Mathabeorum. vi.

Item nota de matre et septem filijs
ij. Mathabeorum. vii.

Item nota de paciēciā dñi erga ser
uū nequam Mathei. xvij.

Item nota q̄ q̄nq; credendū ē furo
ri persequentiū vnde xp̄s qui deedi
venerat furorē iudeorū pluries decli
navit q̄n̄ eū volebant de morte p̄ci
pitae et lapidare Johānis. xij.

Ipe q̄ paciēter sustinuit iniurias
sibi factas tam verbis q̄ operib; et
in fine mortem tolleravit turpissimā
paciēter vt patet de se.

Item p̄ ip̄m persequentib; patrem
exoravit Luc. xxij.

Stephanus persecuciones et tormē
ta paciēter sustinuit Actuum. vij.

Sic et cet̄ri sancti.

De parentum honore.

Sem et iaphet benedictionē
patris meruerūt q̄ ip̄i nuda
to obsequiū p̄buerūt.

Cham vero maledictus fuit q̄ pa
tris nuditate derisit Genesis. ix.

Precepit dñs per moysen Deu. xxi.
Si genuerit hō cōtūmagem et p̄ter

72
uū filiū lapidib; obruetur. Nō au
dierūt filij hely patrem suum ip̄os
corripientem et ideo diuinam vlcio
nem receperunt. i. Regum. iiii.

Quia ionathas modicu mellis gū
stauit contra phibicōem p̄ris mortū
adiudicatus fuit a patre sed tñ a po
pulo liberatus est. i. Regū. xiiii.

Absolon q̄ p̄zā de regno expelle
re laborauit male interijt. ij. Reg. xv.

Veniente bershabee m̄re salomōis
assurxitq; rex salomō et honorauit
eā et posuit e thron⁹ m̄ri. ij. Reg. ij.

Duo filij sennacherib patrem occi
derunt sed tñ neuter eorū regnauit
post eū. iiij. Regum. ix.

Thobias senior filiū instruit int̄ ce
tera cū acceperit de⁹ aiām meā corp⁹
meū sepeli et honorem p̄bebis mat̄ri
tue omnib; dieb; tuis Thobie. iiii.

Cristus ihesus descendit cū maria et
ioseph et erat subditus illis Luc. ii.

De templo ementes et vendentes ei
eicit dñs dicens nolite facē domū pa
tris mei domū negociacionis et in
hoc et in alijs p̄zem honorauit Ma
thai. xxi. Luc. xix. Johannis. ij.

Ego ei honorifico p̄zē meū. jo. viij.

De paupertate.

Oatriarcha iacob recedens a
parentib; suis et vadens ad
laban fratrem m̄ris sue nec
baculū legit habuisse s̄ in solo ba
culo trāsiuit iordanē et q̄n̄ dormire
voluit lapides capiti suo supposuit
Genesis. xxvii.

Moyſes pascebat ouēs socerū sui
vbi patet q̄ p̄prias nō habuit quia
alienas pascebat Exodi. iij.

Saul vno puero cōtent⁹ iuit ad q̄
rendas afinas p̄ris sui. i. Regū. ix.

Pauper et pu⁹ fuit dauid q̄ cū oui
b; p̄ris i pascuis remāsit. i. Reg. xvi.

Daup fuit helias qñ petebat a vidua sareptena brucecellam panis et paulu lum aque. ij. Regū. xvij.

Filij pphetarū sub helize d' in paup' te magna vixerūt q parū panis et in si pidū comedebāt pulmētū. ij. Re. vij.

Filij rethabitariū s' iheremia domos nō edificabāt semen nō serebāt vines as nō habebant Jeremie. xxxv.

Mabuzardan dū tranfaret terrā iuda pauperib' nichil hñtib' pepercit diu' tes et potentes occidit vel captiuos in babilonem secū duxit. ij. Regū. xvij.

Exemplū paup' tatis in xpo habem' q de paupe m're nat' i p'sepio posit'. lu. ij.

In cruce locū nōn habuit vbi reclina: ret caput Mathei. xxvij.

In fine nudus inter latrones suspens' fuit Johannis. xix.

Discipuli xpi de statu paupere electi sunt Mathei. iij.

Iuueni qrenti qd faciā vt vitā eternā habeā respōdit xps vade et v'ede oia q habes et da pauperib' Mathei. xix.

De paupere lazaro Luca. xvi.

Pauperes ac debiles ad cenā magnā m'roduci sunt Luca. xiiii.

Petrus pauper fuit qui nec aurū nec argentū possidebat Actuum. ij.

Item paulus dicit se fuisse in fame si ti et nuditate. Miram remuneracōem p'misit xps relinquentib' oia Ma. xix.

De peccato.

Occatū erubescenz' in hoie causat. nā p'imi parētes in statu inocencie de sua nuditate n' erubescēbāt s' statim post peccatū erubescētes fecerūt sibi operimentū Genesis. ij. et. iij.

Item infatuat vnde credebāt adam a facie dñi se abscondere Gen. ij.

Ite timorē incutit vñ adā postq' peccatū dix' timui eo q' nud' esse. gen. ij.

Item enozitas scelerū ad aures dei clamat Genesis. iij.

Ecce vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra et iterū Gen. xix. Cla :

mor' sodomorū clamat a d' me peccatū puniuit deus temporalit' patet in adā eua cayn et sodomitis. **I**te in filiis isrl' in mltis locis in pharaone Exo. x. fecerūt filij isrl' malū in q' dñs iratus tradidit eos in man' diripiencū eos q' ceperūt et venderunt rē Judiciū. ij. Salomon ē prudētissim' infatuauit peccatū. ij. Regū. xj.

Ite samā e' maculauit. vñ Ecclesiasti. ci. xlvij. Dediti maculā in glā mea.

Postq' iorā rex iuda cepit ābulare p' vias regum isrl' pessime recessit ab eo edom et noluit ei soluere tributū con suetū. ij. Regū. viij. y. Paral. xxj.

Dereliquerūt filij isrl' pcepta dei et fecerūt sibi deos conflatile seruiērūt q' baal. Et postea sequi ē translatus est israhel de terra sua. ij. Regū. xvij.

Deserta ē iherusalem et oēs vrbes iuda p'pe malū qd fecerūt vt me ad iracundiā puocauerūt Jeremie. xliij.

Cū sanāset de' hoiem in grabato iacentē postea inuenit eū in teplo ait ecce san' fact' es iā ampli' noli peccare ne deteri' aliqd tibi cōtingat Johā. v.

Mulieri in adulterio dephense ait xps vade et ampli' noli peccare Johā. viij.

De penitencia.

Quādiu maria soror aaron man sit extra castra filij isrl' nō p'ceserūt per desertū Numeri. xij.

Audiēs ppl's isrl' dñm iratū esse p'pe murmuracōes eorū fleuerunt nimis et pl' facē voluit q' dñs p'cep' Nū. xiiii.

Ad vocem angeli imp'perantis populo peccanti beneficia dei eleuauerūt oēs voces suas et fleuerunt Judiciū. ij.

Dixerūt filij isrl' ad dñm peccauimus tu redde quicqd tibi placeat et sequi ē doluit dñs sup' miserijs eorū Judi. x.

Cito penituit dau' qñ nathan p'peta ipm de adulterio reprehendit. ij. Re. xij.

Achab rex isrl' sceleratissim' coope ruit carnē suā cilicio ieiunauit et dormiu' i sacco et ābulau' dimisso capite et iō mutata ē pena sua rē. ij. Re. xxj.

Manasses rex iuda uinctus catenis
in babilonem ductus egit peni-
tiam valde coram domino et reduxit
eum dominus in iherusalē in regnū
suum. ij. paralipōminon. xxxij.

Amētate esdra p peccatis populū
dictū est ei si est penitentia in israhel
percutiam? sedus cū domino deo no
stro. Esdre decimo

Audita terribili potētia holofermis
sacerdotes induerunt se cilicijs et ex
toto corde omnes orabant dominū
ut uisitaret populū suū. iudith. iij

Ipsa iudit habens super lūbos su-
os cilicium ieiunauit omnib; dieb;
suis pter sabatha et neomenies et fe-
sta domus israhel. Judit octauo

Job quamuis esset iustus et timēs
deum ac recedens a malo tamen dice-
bat Ego ago penitētiam i fauilla et
cinere. Job. xij.

Minuere ad pdicationem iōne in-
duerunt saccos a minore usq; ad ma-
iorem et pdicauerunt ieiunū et eger-
runt penitētiam. Jonate iij

Appinquāte exercitu thimothēi ma-
chabeus et qui cum illo erant dep-
cabantur dominum tēra capud as-
picientes lumbos q; cilicijs pme-
ti ad pedem altaris puoluti ut si-
bi esset ppius et inimicis eorum i-
imicus. ij. Machabeorum. x.

Johānes baptista sanctificat? anq;
nat? austerā vitā dux? vñ d' eo dix?
crist? ipe uenit nō māducās neq; bi-
bens. Mathei. xj. Luce. vij.

Crist? pdicatione suā a penitētia le-
git incepisse. Mathei. iij.

Exemplum penitētie de magdalena
Luce septimo.

Itē d' petro cristū negati. Ma. xxj
Itē de oue perdita. i. deserto de dra-

gna perdita in domo. Luce. xv.

Item de filio prodigo ibidem.

Caute uolentes penitētiam agere
Exemplum pōuit de hijs super q; cecidit
turris et occidit eos subdens
si non penitētiam ageritis omnes
peribitis. Luce. xij.

Querentibus iudis quosdam corde
compunctis quid faciemus uiri fra-
tres ait ei petrus penitētiam agite
et baptisetur unusquisq; uestrum.

Actuum. secundo.

Auditis rationib; petri qre mittit
ad cornelium ut eum baptizaret ta-
cuerunt fratres et glōficauerunt d-
um dicentes ideo et gentib; penitē-
tiam deus ad uitam dedit. Actuum.
viiij. Tota uita cristi pnia fuit

Perseuerantia et constantia

Ioseph q; domina sua sangul
dieb; molestatur fuit pseuerā-
ter resistit operi nephādo. Ge. xxxij.

Moses nunquam uici poterat ut
vel in egipto remaneret vel ut paru-
ulos et iumēta pharaoni relinque-
ret. Exodi. x.

Dauid reprehensus a fratre suo et
etiam a saul dissuasus nō desistit ab
incepto sed uiriliter pugnavit et ui-
dit. i. Regum. xvij.

Perseueranter egit ioab in obsidi-
one rabaab donec capta esset ciui-
tas. ij. Regum. xij.

Item contra absolon. ij. Regū. xviii.

Item contra sibam fratrem botri i
obsidione ciuitatis abela. ij. regū. xx.

Quamuis neemias i edificādo mul-
ta passus fuerat ipedimenta non ta-
men ab opere cessauit donec murus
tōtaliter esset constructus. Neemie
quarto et quinto

Thobias licet plaga cecitatis esset percussus in timore tamen domini continue permansit. Thobie. ij.

Melichiam sacerdos magnus allocutus est omni israhel dicens scitote quo mō dominus exaudiuit orationes vestras si permanseritis in orationibus et ieiunijs in conspectu dei. Judicum. ij.

Mardocheus constanter se asseruit ne amō superbum adoraret. Esther. ij.

Socij danielis constanter regi dixerunt notum sit tibi rex quod statuatiam non adoramus nec tuos deos colimus. Daniel. ij.

Daniel non dimisit propter regem decretum quin deum ter in die adoraret. Daniel. vi.

Sufanna constanter resistit duobus senibus nec eis consentire voluit. Daniel. xij.

Eleazar multa tormenta et mortem perseveranter sustinuit quia noluit contra legem suam carnes porcinas comedere. Macchabeorum. vj.

Item de perseverantia matris et septem filiorum. Macchabeorum. vij.

Discipuli christi cum matre ihesu et aliis mulieribus post ascensionem domini perseveranter permanserunt in oratione. Actuum. j.

Pincipes iudeorum videntes petri constantiam et iohannis admirabantur. Actuum. x.

Paulus in confessione nominis christi in multis tribulationibus perseverabat. Actuum. xx.

Multi etiam sancti omnes in christi confessione leguntur vel quoad mortem perseverasse.

De permissione

Boni permittunt mala fieri propter diversas causas sicut iacob permisit abduci beniamin tenere dilectum propter necessitatem victualium ad instantiam filiorum. Gen. xxxij.

Moyses permisit dari libellum repudiandi odiosis uxoribus quia timebat in eis uxoricidium. Deuteronomio. xxij.

David volens cum populo suo exire ad prelium dixit populo melius est nobis ut in urbe maneamus ad quous rex ait quod vobis videtur rectum hoc faciamus. Regum. xvij.

Regnouus simon quia tripho cum dolo petebat duos filios ionathe et centum talenta argenti iussit tantum argentum et pueros dare ne inimicitias populi aduersum se concitaret. Macchabeorum. xij.

De preceptis

Receptum leue ad implendum breue ad recipiendum facile ad retrahendum dedit dominus primo patri dicens ex omni ligno paradisi comedetis. Genesis. s. ij.

Ipe autem male custodiuit et penam magnam incurrit. Gen. ij.

Fecit noe quod precepit dominus ideo in diluuium salvatus est. Genesis. vi.

Balaam ariolus dixit balach regi moab nomine dixit tibi quod quicquid iheret dominus hoc facerem. Numeri. xxij.

Ecce quanta reuerentia habebat homo malus ad iheretum dei speciale mentionem fecit dominus iosue de meditatione et observatione legis quam constituit cum populi duce. Iosue. j.

Ipe autem non preuenit de mandatis domini unius nec unum quod verbum quod dominus iusserat moysi. Iosue. xi.

Saul tam signate electus propter transgressionem precepti perierit. Regum. xv.

24
Rex dauid instruens filium suum salomonem ait tunc proficere poteris cum custodieris precepta que precepit dominus moyse .j. Paralip. pominon. xxij.

Ordinate iocia de summo pontifici duxerunt filium regis in iherusalem et imposuerunt ei dyadema dederuntque in manu eius tenendam legem et constituerunt eum regem. ij. para. xxij.

Conquerendo dixit dominus .jere. xxv. Prevaluerunt sermones ienadab filij rechab quos precepit eis ut non biberent vinum qui obedierunt precepto patris sui.

Ego autem locutus sum vobis et vos me non audistis Susanna neli? iudicavit in cadere in manus hominum quam derelinquere legem dei. Daz melis. xij.

Multi sub anthiocho maluerunt cruciari quam legem dei in fringere. j. Machabeorum. j.

Due mulieres que natos secundum legem et preceptum domini circumciderunt quarum infantibus ad vbera suspensis precipitate sunt. ij. machabeorum. vj.

Item nota de eleasar qualem mortem sustinuit qui noluit carnes in lege prohibitas comedere. ij. Machabeorum. vj.

Item nota de matre cum septem filiis. ij. Machabeorum. vij. parentes iohannis baptiste erant intendentes in omnibus mandatis et iustificationibus domini. Iuce. j.

Adolescenti querenti a cristo quid fatiam ut vitam eternam possideam respondit est ei. Si vis vitam ingredi serua mandata et vede omnia mandata. xviij.

Ad seruandum precepta domini nos inducunt alie creature que sine difficultate obediant ei. De bonis angelis non est dubium quin sint ministri eius et faciunt voluntate eius. Psalmo. C. ij.

Unde Para. xxj. imparauit dominus angelo percussenti.

Item de malis spiritibus. Iuce. iij.

Precepit dominus spiritui immundo ut exiret ab homine et exiit.

Item precepit soli ut non occideret. Josue. ix.

Item precepit coruis ut pasceret heliam et fecerunt. ij. Regum. xvij.

Preceptum posuit et non preteribit. Psalmo. C. lviij.

De bonis prelati et principibus

Bonus prelatus fuit moyses populo israel qui pro eius liberatione ceteris ad pharaonem accessit. Exodi. vj.

Populum timente confortauit dicens nolite timere dominus pugnat pro nobis. Exodi. xiiij.

Clamabat ad dominum pro populo quoniam populus contra eum murmurabat. Exodi. xvj.

Cum pugnaret contra amalech ipse adorandum se conuertit et populum multum iunxit. Exodi. xvij.

Recessurus apostolus et in monte iturus bonos vicarios scilicet aaronibus eis reliquit. Exodi. xxiiij.

Videbatur dominus populum vellet delere et moyses in gentem magnam ex altare sed moyses pro populo incessanter orabat nec dignitatem aliorum cupiebat. Exodi. xxxij.

Desiderabat etiam quod omnes de populo prophetarent licet honor suus

in h' mimum videret minoratus fuisse. Numeri. xi.

Etia ipse moriturus dñm solícite rogauit vt dominus populo de duce pdoneo prouideret. Nume. xxvij.

Seruiunt isralael dño omnibz diebz iohue ppter qd bonus prelatus multum iuuat ad bonitatē populi. Josue. xxiii.

Samuel iudicabat isralael et circuibat bethel et galgala et masphat vt qui moigebant eo facilius possēt ad eum hñe accessum. 1. Regum. vii.

Dixit etiam ad populum absit a me h' peccatum vt ce'ssem orare p' vobis et docebo vos viam rectam et bonā. 1. Regum. xij.

Videns dauid angelum populum percutientem pro se et pro eis orauit. 1. Regum. xxiii.

Salomon rectum dedit iudiciū vnde omnes timuerunt eum videntes de sapientiam eius in illo. 1. Reg. iii.

Signum est dilectionis dei quando principem ac prelatus bonum populo concedit. Vnde dixit saba regina salomoni qd dilexit te deus isralael id est te posuit regem super eū vt facias iudiciū et iusticiā. 1. Regū. x. et. ij. Paralipomion. ix.

Quam diu vixit ioiada sumus pontifex ioas rex iuda bonus fuit sed ipso mortuo ad multa mala se conuertit. 1. Regum. xij.

Josaphat rex iuda constituit iudices super populum et diligenter eos instruxit. 1. Paralipomion. xix.

Bonus dux fuit machabeus et fratres eius post eū. Oach. p. torū libz.

Causa pacis et boni status ciuitatis dicitur fuisse paupertas et pietas. Omne sacerdotis et bonitas subdito

rum. 1. Machabe. ij.

Saluator noster bonus pastor animam suam pro nobis posuit. Johānis decimo.

Petrus pastor ecclesie videns iudeos male de discipulis sentientes confidenter eos excusauit et iudeos superauit. Actuum. ij.

Bonus prelatus debet esse sapiens et discretus. Sapientie. vj.

Diligite lumen sapientie qui preestis populo aliter enim non potest mundum ab in mūdo spiritali discernere nec populum sibi commissum fideliter regere aut iuste iudicare.

Bonus prelatus debet inter subditos officia disponere sicut fecit moyses qui de consilio ietro soceri sui constituit in populo decuriones qui querarios et decanos. Exodi. xviij.

Item debet pacillanimos et timidos animare sicut fecit moyses populo pauescenti dicit noli timere. Exodi. xiiij.

Item debet oppressos defendere sicut fecit omias qui restitit helyodoro valde templum domini volenti spoliarare. 1. Machabeorum. iij.

Item debet pigros excitare sicut fecit iacob filios suos audiens quod alimenta in egipto venderentur dicens quare negligitis. Genesis. lxxij.

Item indignis proposse suo necessaria ministrare sicut fecit helizus quando panes distribuit inter filios p'etarum. 1. Regū. iij.

Item debet superbos reſrenare et increpare vt fecit moyses dicens multum erigimini filij leui. Numeri. xvj.

Samuel etiam dixit saul quare nō audisti vocem dñi. 1. Regū. xvj.

Item debet distantes visitare et pet
pue ad eum ire non valentes sicut
fecit samuel circuendo et iudicando
1. Regum. viij.

Item debet delinquentes punire si
cut fecit moyses qñ vitulum aures
um adorauerunt. Exodi. xxxij.

Item debet cotumaces et pestiferos
de grege expellere et extirpare sicut
fecit moyses de thore et illis qui eis
adheserunt. Numeri. xvj.

Item debet pro omnibz assidue ora
sicut fecit moyses et samuel zc

De prelati malis

Quecepit dominus moysi di
cens. Numeri. xxv.

Tolle omnes principes po
puli et suspende eos contra sole qz
mali erat dixit moyses ad aaron qñ
fecit populo vitulum quid tibi fecit
populus hic vt induceres super eñ
peccatum hoc maximum. Quia mult
tum peccat platus in subditos qua
do eorum prave condescendit volu
tati. Exodi. xxxij.

Totum pondus plij versu est i saul
et occisus est. 1. Regum. xxxj.

Malus fuit et deo non placuit ro
boam quia populum nimis grauare
voluit magnam eius partem perdis
dit. 1. Regum. xij.

Ipsa quoqz ieroboã populum ydo
la fecit adorare. 1. Regum. xij.

Rex syrie precepit principibz et po
pulis suis dicens non pugnabis co
tra maiorẽ et minorem quempiam
sed contra regem israhel solum qui
fuit achab nequissimus licet habi
tum mutasset tamen occisus est. 1. Regum. xxij.

Omnes rex seduxit iudam et ha
bitatores iherusalem vt faceret ma
lum. 1. Paralipomimon. xxxij.

De nabuchodonosor dicit Pla. xiiij.

Item terra tua disperdisti populu
et occidisti. Sedechias dixit princi
pibz ieremiam occidi petentibz ecce
in manibz vestris e. Jeremie. xxxvij.

De malis principibz et prelati di
citur. Ezechie. is. xxxiiij.

De pastoribz israhel qui pascebant
semetipsos. Et nota ibidem multa
consequenter mali fuerunt prespite
ri qui susanã ad mortem condem
nabant. Danielis. xiiij.

Rex demetrius constituit alchimie
proditoraz et impium in sacerdotẽ
et madauit vt i filios israhel faceret
vltionem. 1. Macha. vij.

Nachides elegit viros ipios et con
stituit eos dominos regionis expu
nabat amicos iude. 1. Macha. ix.

Pro pietate in malorum platorum
tangit dominus. Mathei. xxij.

Super cathedra moysi sederunt scri
be et pharisei zc dicunt et nõ faciunt
et sequitur. Clauditis regnum celo
rum ante homines et vos non intra
bitis. Item iohannis. x. Mercenari
is et qui non est pastor videt lupũ
veniente dimittit oues et fugit. Pila
tus sciens quod iudei cristum per in
uidiam sibi tradidissent tamen pp
ter fauorem populi tradidit eum vo
luntati eorum. Mathei. xxvij.

Principes sacerdotum et qui eũ ille
erant iecerunt manus i apostolos
et posuerunt eos in publica custodi
a. Actuum. iij.

Item nota quõ princeps sacerdotũ
paulum percussit. Act. xxij.

De prodicione

Saul promissis dauid se datum filia sua et per hanc occasionem possit a philistinis occidi. Regum. xvij.

Saluauit dauid habitatores ceyle ab exercitu philistinorum et tamen uoluerunt eum tradere saul ipsum persequenti. Regum. xvij.

Postquam saul leuerat dolens de persecutione dauid et eidem iurauit postea persecutus est eum ita nequiter sicut prius. Regum. xvij.

Orias litteras tulit a dauid ad ioab de morte propria. Regum. xij.

Cum saluaret ioab amasam quasi uellet eum osculari percussit eum et effudit intestina eius. Secundo. Regum. vicesimo.

Jari dixit medie partis equitum occidit hela dominum suum et regnauit post eum septem diebus tantum eblessus anim et circumdatus ab hostibus in ciuitate seipsum cum palatio succendit. Regum. xvij.

Duo filij senacharib ipsum dominum suum in templo occiderunt neuter tamen post eum regnauit. Regum. xix.

Duo iamitores assueri in ipsum insurgere uolebant et eum occidere. Secundo.

Phimael filius nathanie et multi alij cum eo uenerunt ad gedolia et per prandium ipsi occiderunt. Jeremie quadragesimo primo.

Anthiochus misit tribunum in ciuitates iuda qui uenit in iherusalem et loquebatur illis uerba pacifica in dolo es ipsi crediderunt ei et post ea repente irruit super ciuitatem et

percussit eam plaga magna. 1. Machabeorum. i.

Anthiochus qui cum non posset cape ciuitatem iherusalem misit ad illos qui in ea erant pacem facere et illi receperunt eam et iurauit eis rex sed cito rupit iuramentum et destruere fecit murum in giro primo. 1. Machabeorum. vi.

Cum ambularet triphon cum rege anthiocho domino suo adolescente dolo occidit eum et regnauit post eum. 1. Machabeorum. xij.

Tholomeus filius abiada gener summi sacerdotis fecit conuiuium simoni et duobus filiis eius et cum in essent occidit eos. 1. Machabeorum. xvij.

Appolonius ueniens in iherusalem pacem simulans quicquid usque ad diem sabati tunc iudeis feriantibus ingentem multitudinem peremit. 1. Machabeorum. v.

Judas machabeus illos qui peccatam acceperant et amicos suos abire permiserant tanquam proditores occidit et con festum turres occupauit secundo. 1. Machabeorum. x.

De prodicione iude quomodo cristum tradidit. Mathei. xxvi.

Item quomodo paulus fuit traditus. Actuum. xx. iij.

De prouidentia dei

Quod tres ioseph ipsum extinguere crediderunt sed tamen deus aliter ordinauit.

Genesis. tricessimo septimo.

Haban mercedem iacob frequenter mutauit ut lucrum ei subtraheret sed tamen dei prouidentia aliter disposuit. Genesis. xxx.

Postq̄ percussit moyses egiptū
et per hoc corripēdo hebreum offē
deret eum et fugeret de egipto mul
tis annis quasi nunquam reuersus
de puidētia dei tamē remissus et e
dux^t filios israhel Exodi. ij.

Quamuis deus multoties permit
teret filiis israhel introducere in ter
ram melle et lacte manantē duo tas
men tantum ex illis qui exierunt de
egypto scilicet iosue et caleph terzā
illam ingressi sunt reliqui vero nō
sed paruuli tantum. Nume. xiiij.
filios israhel deus sua puidētia q̄
draginta annis pauit in deserto et e
ozum festimenta a consumptione ser
uauit. Deutronomij. xxix.

Samson de sterili matre angelo nū
tiantē natus est et post multa mira
bilia ruina dom⁹ oppress⁹ Judi. xxi.
Filij israhel contra fratres suos lu
lios beniamin de consilio et volun
tate domini plīates bis debellati sūt
sed illos postea penitus deleuerunt
Judicium. xx.

Deus archam ab infidelib⁹ capi p
misiit et p eam multa miracula fecit
et cum reduceretur septuaginta ma
gnos viros percussit et alios multos
scilicet quinquaginta milia de plebe
qui eam viderunt. Regū. v. j.

Dauid minimus erat inter fratres
suos et quasi nullius reputationis
quem tamen deus de sui puidētia
in regem exaltauit. Regū. xv.
Salomoni dedit deus sapientiā di
uicias prosperitatem et pacem ita
quod non erat sathan neq³ occur
sus malus in regno suo et tamen
sine permisiit cam⁹ in fatuari et pecca
ta comitere ppter quod inimicos et
aduersarios sibi suscitauit. Reg. i.

Precepto domini ierobeam super
decem tribus pfectus est qui tamen
populum ad ydolatriam maliciose
induxit. Regum. xij.

Duos principes quinquagenarios
dominus ad orationem helie ingne
consumpsit. Regum. i.

Rex israhel manasses multa faci
nora perpetravit et postea cathenis
vinctus ductus est in babilonem et
ibi penitentiam egit et ex auditus ē
et reduct⁹. Paralipōminon. xxxij.

Josias rex iuda cum sanctissimam
vitam duxisset tandem perrexit ut
dimicaret contra necho regem e
gipti diuentem sibi desine ad vers⁹
deum facere qui mecum est ne inter
ficiat te et non acquirit josias et i
deo male successit ei. Pa. xxxv.

Precepit dominus iōne ut predica
ret adhuc quadraginta dies et mini
ue subuertetur licet tamen sciret e
os penitentiam acturos. Ione. iij.

Deus redemptionem nostram in fili
o suo mirabiliter puidit ut patet in
ewangelio

Petr⁹ cristū ter negauit mathe. xxv.
Thomas d⁹ resurrectione domini du
bitauit. Johannis. xx.

Sed puidit deus quod petrus ex h
micior fuit erga peccatores thomas
exemplum fidei ad futuros fideles a
postoli qui aiudeis fuerunt in carce
rati diuina puidētia sunt educti
Actuum. v.

Facta est dissensio inter paulum et
barnabam de iohanne marco ita q³
ab inuicem discedebant sed h⁹ ex di
uina puidētia est factū et hodie p
ter hoc ut vbiū dei plurib⁹ nuntiatet
Actuum. xv.

De prosperitate mundana

Prosperitas et habundantia rerum temporalium frequenter occasio est multorum peccatorum patet in sodomitis qui habitabant in regione que irigabatur sicut paradisus domini Genesis. xix.

Hedeon cum esset angelus domini cum eo et in area frumentum excuteret fuit bonus et eum angelus domini visitabat post victoriam male se habuit. Judicum. viij.

Saul antequam rex esset humilis et bonus fuit sed postquam regni gubernacula suscepit intumuit et mandatum domini preterit Regum. xv.

Post multas guerras et victorias de inimicis obtetas remansit dauid qui etus in iherusalem et tunc adulterium commisit et humilium secundo Regum. xj.

Occasione multitudinis subditorum fecit dauid populum numerare quod peccatum dominus grauer puniuit Regum. xxij.

Salomoni plus nocuit rerum habundantia quam profuit sua sapientia quia de rebus temporalibus aras ydolorum concubinis suis construxit Regum. vndecimo.

Amasias rex iuda debellauit edom et inde elatum est cor eius et voluit contra ionas regem israel bellare et male successit ei Regum. xvij.

Cum roboratum fuisset regnum roborem et confortatum dereliquit legem domini et omnis israel cum eo Paralipomi. xij.

Comederunt et saturati sunt et ipm

guasi sunt et habundauerunt delicijs et sequitur te autem magis ad iracundiam puccauerunt. Neemie. ix.

Mundana prosperitas amicos multiplicat quos ad veritas fugat unde quam diu iob plagatus fuit venerunt ad eum amici sui sed nichil ei dederunt sed anxiose consolabantur postquam autem dominus omnia que fuerunt et iob adidit duplicia venerunt ad eum omnes fratres sui et cuncti qui nouerunt eum consolati sunt eum et portauerunt ei munera iob. xlij.

Thobias cecitate sanatus venerunt consobrini eius et consolabantur eum. Thobie. ij.

Et non legit fecisse quoniam pauper erat et uxor eius opus textrinum exercebat Thobie. ij.

Aman diues inuidebat mardocheo nichil reputans se hunc quod diu illum uisdit in porta regis manere. Esther. v.

Adolescens ille qui postquam quesuit a domino quomodo posset vitam eternam habere postquam autem christus dedit ei consilium profectus comis ut uideret omnia et abiit tristis habens multas passiones. Matthaei. xix. et Luce. xviij.

Nota de diuine epulante. Luce. xvj. Emptores uille et boum et qui uxorem duxit ad cenam domini venire non poterant Luce. xiiij.

Vides iherusalem ciuitatem iherusalem pace et quiete fruente et uenturas sibi miseras ignorante fleuit dicens si cognouisses et tu supple fletes. Luce. xix.

De prouidentia et discretione humana

Abraha intras egiptum prouidet celauit saram esse uxorem suam gen. xij. **I**te prouidet celauit se a loth nepote suo ne pastores ad inuicem litigarerent Genesis. xij.

Item discrete ante mortem diuisit
filijs suis portiones suas ne pro ea ad
inuicem concertarent. Genesis. xxi.
Rebecca prudenter ordinavit quod
iacob patris benedictionem obtine-
ret et postea eum recedere fecit do-
nec quiesceret furor fratris sui Ge-
nesis. xxv.

Prudenter egit iacob quando ser-
uavit laban ut mercedem dignam p
seruitio reciperet. Genesis. xxx.

Item quando debuit frater obuiare
irato munera promisit ut eum placaret
et res suas et familiam dimisit ne
irruente fratre totum simul perderet. Genesis. xxxij.

Prudenter se habuit ioseph i domo
pharaonis sompnia exponendo et
famen predicando et omnia discrete or-
dinando. Genesis. xxxix.

Moyles antequam terram promissio-
nis inuaderet prudenter misit explo-
ratores ut eius considerarent condici-
ones. Numeri. xiiij.

Exploratores iosue prudenter late-
bant donec querebant eos ad propi-
a redissent. Josue. ij.

Rhyncees et alij nunciij missi ad filios
os ruben discrete locuti sunt et illi e-
os verbis prudentissimis placuerunt
Josue. xxi.

Magna prudentia usque est iosue po-
nendo insidias iuxta ciuitatem hay
et fugam postea sectando Josue. viij.
prudenter fecerunt pacem gabaonite
cum iosue et ille eos discrete in ser-
uitutem redexit. Josue. ix.

Fily israel pugnantibus contra filios
os beniamin fugam arte simulaues-
runt et sic eos a ciuitate extractos pe-
nitius debellarunt. Judicium. xx.

David in omnibus factis suis pruden-

ter agebat. 1. Regum. xvij.

Ipse enim coram achis quasi fatuus
um se simulauit et quasi furorē ut
sic ab eo fugere posset. 1. Regum. xxj.

Abigail prudenter dauid placauit
iratum contra virum suum nabal. 1.
Regum. xxv.

Nathan propheta prudenter a para-
bola ipsum dauid corripere cepit et
arguere. 1. Regum. xiiij.

Prudenter egit ioab ad hoc quod
per mulierem theuaitem faceret ab-
solon reuocari. 1. Regum. xiiij.

Audiens bersabee quod adonias re-
gnare uellet prudenter locuta est ad
dauid pro se et filio salomone. 1. Re-
gum. i.

Salomon prudenter inter duas mu-
lieres iudicauit. 1. Regum. iij.

Studiose fecit iherosolimitanus se i pph-
etis baal ipsum baal adorare et postea
ipsum occidit et altare baal destruxit
1. Regum. x.

Prudenter prohibuit ezechias rex iu-
di ne populus nuntijs Regis assi-
riorum blasphemantibus responderet
non enim expediret populum responde-
re aut contra infideles disputare. 1. Regum. xvij.

Ezechias intelligens regem assyrorum
contra iherosolimam uenturum prudenter capita fontium
extra ciuitatem obturauit muros repauit
et bellatores optimis sermonibus con-
fortauit et postea ad adorandum do-
minum se conuertit. 1. Paralipom-
non. xxxij.

Neemias cum magna solitudine
et prudentia muros iherosolime edificauit. 1. Neemie. ij.

Prudenter egit iudith ad liberationem
populi sui. Judith. viij.

Prudenter egerunt mardocheus et

hester pro liberatione iudeorum. Ne
hez quarto

Daniel duos spirituos contra susā
nam venientes cōvicit. Danielis. xiiij.

Itē visiones nabuchodonosor prau-
denter expesuit. Danielis. ij. et. iij.

Judas machabeus prudenter se sub-
traxit quando nichanor eū dolo ca-
pere voluit. 1. Machabe. vij.

Constituta fuit dies i qua iudas cū
nichanore loq̄bat ipe autem iudas
p̄cepit armatos esse i locis oportu-
nis si forte aliquid mali operaretur
ij. Machabeorum. xiiij.

Cum iussisset tribunus paulum ce-
di flagellis respondit paulus prude-
ter centurionem sibi astanti si licet vo-
bis hominem romanum in d̄pnem
flagellare et discedebant qui eū te-
turierant. Actuum. xxij.

Cum vellet paulus a grecia in siriā
navigare ut intelligeret sibi a iudeis
paratas insidias prudenter declina-
uit et venit p̄ macedoniā. Actuum. xx.

Itē nota de eī prudentia. Actuum. xxij.

Cum sciret q̄ iudei iurauerant eū
se nō gustaturos donec eū occiderēt
ipse fecit hoc prudenter tribuno nū-
tari qui eum de nocte ad felicem p̄-
fidem cum armatis transmisit et plu-
ra alia. Nota ibidem cum festus p̄-
ses vellet paulum e contra in iteru
salem reducere sciēs paulus eorum
malitiam discrete et prudenter ad
cesarem appellauit. Actuum. xxv.

De pueris bone indolis

Ysaac nec cōdixisse nec mur-
murasse legitur quando pa-
ter voluit eū ymolare. Gene-
nesis. vicefimo secundo

Joseph fratres suos apud patrem

suum de crimine pessimo accusauit
per quod patet quod mundus erat
et peccatum eorum detestabatur pa-
tri vero volenti eum ad fratres mit-
tere ait presto sū. Genesis. tricesi-
mo septimo.

Samuel puer bonus ministrabat
in conspectu dei. 1. Regum. ij.

Dauid puer perit et humilis erat
quando in regem vinctus est primo
1. Regū. xvj.

Joas filius iozam regis iuda puer
septem annorum quando regnare
cepit fecit quod bouum erat cunctis
dieb; ioiade sacerdotis quarto. 1. Re-
gum duodecimo

Post mortem autem ioiade conuer-
tit se ad malum octo annorum erat
iohias cum regnare cepisset fecitq̄
quod placitum erat coram domino
iii. 1. Regū. xxij.

Thobias cum esset iunior omnib;
in tribu n̄ptali nichil tamen pueri-
le iessit in opere. Thobie. j.

Preterea cum filium genuisset e-
um timere deum doauit ab infantia
ab omni peccato. Thobie. iij.

Daniel et socij eius sine magistro
et doctore legem dei seruantes sobri-
e pie et iuste inter brauos gentiles
vixerunt. Danielis. j.

Septem filij matris ad mirabilem sa-
pientiam in responsionibus mundi-
ciam in moribus patientiam in ad-
ueritatibus habuerunt secūdo. Ma-
chabeorum. vj.

Johannes baptista puer cresce-
bat et confortabatur spiritu sancto
et sancte et mūde semper vixit. Lu-
ce secundo.

Puer ihesus humilis et sapiens sub-
ditus parentibus erat. Luca. ij.

De pusillanimitate

Quoniam angeli dixisset ad loth in monte saluum te fac non possum inquit ille in monte me saluare ne forte apprehendat me malum. Gen. xix.

Et tunc peius accidit sibi Videntes filij israhel egiptios post se venientes timuerunt valde licet deus eis prorsus multa bona credidisset Exodi xiiij.
Item timuerunt dominum loquentem moyse et dixerunt non loquatur nobis deus ne forte moriamur. Exodi. xxx.

Reuelatione facta de conditionibus terre promissionis quod habebat cultores fortissimos et vrbes grues atque muratas dixerunt vtinam mortui essemus in egipto. Numeri. xiiij. et xiiij.
Et dixerunt nuncy teruerunt nos Deuteronomy. i.

Postquam archam tulerat de anna themathe iericho fugauerunt filij hay filios israhel et corruerunt ex eis multi pertimuitque cor pepuli et ad istar aque liquefactum est. iosue. viij.
Habao mite audientes que fecerat iosue iericho et hay timuerunt et fecerunt pactum secundum voluntatem eius. Josue. ix.

Cum haberet iedeon in exercitu suo tringinta duo milia hominum clarum est qui formidolosus aut timidus est reuertatur et reuersi sunt viginti duo milia hominum. iudicu. vij.
Saul et omnes de israhel audientes sermones philistei mctuebant nimis. 1. Regum. xvij.

Veniens saul in gelboe et videns castra philistei timuit et exauit cor eius. 1. Regum. xxviij.

Cum audisset exercitus asiriorum holofernem esse decollatum fugit mens ab eis et consilium et solo tate more et metu agitati fuge presidium sumunt Judicum. xv.

Petrus super mare ambulans videtur pentum validum et timuit licet dominum presentem habuit. Mathei. xiiij.

Videntes discipuli dominum capi omnes fugerunt petrus a longe sequebatur Mathei. xxvj.

Per quod patet quod omnes pusillanimites et timidi fuerunt Arguebat dominus minus pusillanimitatem discipulorum qui eo presente commotione maris timebant dicens quid timidi estis modice fidei Mathei. viij.

Nimis pusillanimitis fuit Petrus quando ad vocem acille dominum negauit. math. xxvj.

De sabati obseruantia

Sabati obseruatio ex hoc originem habuit quod dominus diei septimo benedixit et in ipso ab omni opere cessauit. Gen. ij.
Sexta die filij israhel manna duplici quantitate colligebant ut die sabati omnino vacarent. Exodi. xvi.

Die sabati duo agni et due decime simile oleo consperse offerebantur alijs diebus tantum vnus mens in sollempnitatibus et kalendis ad designandum quod in sabato habundantius deum laudare debemus. Nu. xviiij.

Homo qui in sabato ligna collegit a toto populo fuit lapidatus. Numeri. xv.

Videns neemias homines torcularia calcantes et onera portantes et venalia ementes obiurgauit eos tanquam diem sabati prophanantes. Neemie. xiiij.